

RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 2012/2002
af 11. november 2002
om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 159, stk. 3, og artikel 308,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾,

under henvisning til Regionsudvalgets resolution ⁽⁴⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I forbindelse med større katastrofer må Fællesskabet vise sig solidarisk med befolkningen i de berørte regioner ved at yde et finansielt tilskud for at bidrage til hurtigst muligt at genoprette normale livsvilkår i de katastroferamte regioner. Tilskud bør først og fremmest ydes i forbindelse med naturkatastrofer.
- (2) De eksisterende økonomiske og sociale samhørighedsinstrumenter giver mulighed for finansiering af risikoforebyggelsestiltag eller genopbygning af ødelagt infrastruktur. Men det er også nødvendigt at indføre et supplerende instrument adskilt fra de eksisterende EF-instrumenter, så Fællesskabet får mulighed for at handle øjeblikkeligt og effektivt for hurtigst muligt at kunne yde nødhjælp og dække befolkningens umiddelbare behov og på kort sigt medvirke til genopbygningen af vigtig ødelagt infrastruktur og således fremme genoptagelsen af økonomisk aktivitet i de katastroferamte regioner.
- (3) EU bør ligeledes udvise solidaritet over for de lande, som for tiden forhandler om tiltrædelse af Den Europæiske Union. Hvis denne forordning også skal omfatte disse lande, må artikel 308 tages i anvendelse.
- (4) Tilskud fra Fællesskabet bør være et supplement til de berørte landes egen indsats og dække en del af det offentliges udgifter til udbedring af skader i forbindelse med en større katastrofe.
- (5) I overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet bør anvendelsen af dette instrument begrænses til større katastrofer, som har en alvorlig indvirkning på borgernes livsvilkår, det naturlige miljø eller økonomien.
- (6) Som »større katastrofe« betragtes i denne forordning enhver katastrofe, der i mindst ét af de berørte lande forvolder betydelig skade opgjort i tal eller i procent af bruttonationalindkomsten (BNI). For at kunne yde en indsats i tilfælde af en katastrofe, der trods et betydeligt omfang ikke ville kunne nå op på det krævede beløb, kan man også yde tilskud i ekstraordinære tilfælde, hvis et berettiget naboland rammes af samme katastrofe, eller når størstedelen af befolkningen i en bestemt region er katastroferamt med alvorlige, langvarige følgevirkninger for borgernes livsvilkår.
- (7) Fællesskabstiltaget foregriber ikke tredjeparts ansvar, hvor en tredjepart i henhold til princippet om, at forureneren skal betale, først og fremmest er erstatningspligtig for de forvoldte skader eller forebyggende tiltag på medlemsstats- eller fællesskabsplan.
- (8) Med dette instrument bør det blive muligt hurtigt at træffe afgørelse om ydelse og frigivelse af de pågældende finansielle ressourcer. De administrative procedurer skal justeres med dette for øje og begrænses til det absolut nødvendige. Med henblik herpå har Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 7. november 2002 indgået en interinstitutionel aftale om finansiering af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond, der supplerer den interinstitutionelle aftale af 6. maj 1999 om budgetdisciplin og forbedring af budgetproceduren.

⁽¹⁾ Forslag af 20.9.2002 (endnu ikke offentliggjort i EFT).

⁽²⁾ Udtalelse af 10.10.2002 (endnu ikke offentliggjort i EFT).

⁽³⁾ Udtalelse af 24.10.2002 (endnu ikke offentliggjort i EFT).

⁽⁴⁾ Resolution af 10.10.2002 (endnu ikke offentliggjort i EFT).

- (9) Det kan være ønskeligt for modtagerstaten under overholdelse af dens forfatningsmæssige, institutionelle, retlige og finansielle bestemmelser at inddrage de regionale eller lokale myndigheder i indgåelsen og anvendelsen af gennemførelsesaftalerne, idet dog modtagerstaten under alle omstændigheder forbliver ansvarlig for anvendelsen af støtten og for forvaltningen af og kontrollen med de tiltag, som støttes ved fællesskabsfinansieringen.
- (10) Dette instruments gennemførelsesbestemmelser bør afpasses efter, hvor hastende situationen er.
- (11) Et tiltag, der finansieres ved hjælp af dette instrument, bør ikke samtidig modtage bistand i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1164/94 af 16. maj 1994 om oprettelse af Samhørighedsfonden ⁽¹⁾, Rådets forordning (EF) nr. 1260/1999 af 21. juni 1999 om vedtagelse af generelle bestemmelser for strukturfondene ⁽²⁾, Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 af 17. maj 1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL) ⁽³⁾, forordning (EØF) nr. 3906/89 af 18. december 1989 om økonomisk bistand til Republikken Ungarn og Folkerepublikken Polen ⁽⁴⁾, Rådets forordning (EF) nr. 1267/1999 af 21. juni 1999 om oprettelse af et struktropolitisk førtiltrædelsesinstrument ⁽⁵⁾, Rådets forordning (EF) nr. 1268/1999 af 21. juni 1999 om fællesskabsstøtte til førtiltrædelsesforanstaltninger inden for landbrug og udvikling af landdistrikter i ansøgerlandene i Central- og Østeuropa i førtiltrædelsesperioden ⁽⁶⁾, Kommissionens forordning (EF) nr. 2760/98 af 18. december 1998 om gennemførelse af et program for grænseoverskridende samarbejde inden for rammerne af Phare-programmet ⁽⁷⁾, Rådets forordning (EF) nr. 1266/1999 af 21. juni 1999 om samordning af støtten til ansøgerlandene som led i førtiltrædelsesstrategien og om ændring af forordning (EØF) nr. 3906/89 ⁽⁸⁾, Rådets forordning (EF) nr. 555/2000 af 13. marts 2000 om iværksættelsen af foranstaltninger som led i førtiltrædelsesstrategien for Republikken Cypern og Republikken Malta ⁽⁹⁾, eller Rådets forordning (EF) nr. 2236/95 af 18. september 1995 om generelle regler for Fællesskabets finansielle støtte inden for transeuropæiske net ⁽¹⁰⁾; ved skader, der dækkes i medfør af fællesskabs- eller internationale instrumenter i forbindelse med erstatning for specifikke skader, bør der ikke samtidig ydes bistand i henhold til dette instrument.
- (12) Der bør sikres den størst mulige gennemskuelighed i forbindelse med gennemførelsen af Fællesskabets finansielle bistand og en passende kontrol med anvendelsen af midlerne.
- (13) En forsigtig økonomisk forvaltning er nødvendig, så Fællesskabet er i stand til at gribe ind, hvis der skulle opstå flere store katastrofer i et og samme år.
- (14) I undtagelsestilfælde og alt efter, hvor store finansielle midler der er til rådighed i henhold til dette instrument i det år, hvor katastrofen indtræder, bør der kunne afsættes supplerende støtte fra de beløb, der vil være til rådighed i det følgende år.
- (15) Der bør fastsættes en frist for anvendelsen af tilskuddet, og det bør fastsættes, at modtagerstaterne skal dokumentere, hvad de har anvendt det modtagne tilskud til. Modtagne beløb, der efterfølgende dækkes af tredjepart, eller som overstiger den endelige opgørelse af skaderne, bør betales tilbage.

⁽¹⁾ EFT L 130 af 25.5.1994, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1265/1999 (EFT L 161 af 26.6.1999, s. 62).

⁽²⁾ EFT L 161 af 26.6.1999, s. 80. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1447/2001 (EFT L 198 af 21.7.2001, s. 1).

⁽³⁾ EFT L 160 af 26.6.1999, s. 80.

⁽⁴⁾ EFT L 375 af 23.12.1989, s. 11. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 2500/2001 (EFT L 342 af 27.12.2001, s. 1).

⁽⁵⁾ EFT L 161 af 26.6.1999, s. 73. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 2500/2001 (EFT L 342 af 27.12.2001, s. 1).

⁽⁶⁾ EFT L 161 af 26.6.1999, s. 87. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 2500/2001 (EFT L 342 af 27.12.2001, s. 1).

⁽⁷⁾ EFT L 345 af 19.12.1998, s. 49. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1596/2002 (EFT L 240 af 7.9.2002, s. 33).

⁽⁸⁾ EFT L 161 af 26.6.1999, s. 68.

⁽⁹⁾ EFT L 68 af 16.3.2000, s. 3. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 2500/2001 (EFT L 342 af 27.12.2001, s. 1).

⁽¹⁰⁾ EFT L 228 af 23.9.1995, s. 1. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1655/1999 (EFT L 197 af 29.7.1999, s. 1).

- (16) På grund af ekstraordinære omstændigheder bør katastroferamte lande fra og med sommeren 2002 kunne modtage tilskud fra dette instrument.
- (17) For at sikre hurtig hjælp til de lande, der er ramt af de seneste oversvømmelser, haster det meget med at få vedtaget dette instrument; det er derfor nødvendigt at tillade en afvigelse fra den periode på seks uger, de nationale parlamenter skal have til at drøfte forslaget, jf. protokollens afsnit I, punkt 3, om de nationale parlameters rolle i Den Europæiske Union, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaterne om oprettelse af De Europæiske Fællesskaber —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Der oprettes en EU-Solidaritetsfond, i det følgende benævnt »fonden«. Formålet er at give Fællesskabet mulighed for hurtigt, effektivt og smidigt at reagere på katastrofesituationer under de i denne forordning fastsatte betingelser.

Artikel 2

1. På anmodning af en medlemsstat eller et land, med hvilket der føres forhandlinger om tiltrædelse af Den Europæiske Union, herefter benævnt »modtagerstat«, kan der først og fremmest frigøres midler fra fonden, hvis der på modtagerstatens område indtræder en større naturkatastrofe, som har alvorlige følger for borgernes livsvilkår, det naturlige miljø eller økonomien i en eller flere regioner eller et eller flere lande.

2. Som »større katastrofe« betragtes i henhold til denne forordning enhver katastrofe, der forvolder skader, som i mindst ét af de berørte lande vurderes til enten mere end 3 mia. EUR i 2002-priser eller mere end 0,6 % af BNI.

I undtagelsestilfælde kan en nabomedlemsstat eller et land, der har indledt tiltrædelsesforhandlinger med Den Europæiske Union, og som er ramt af samme katastrofe, ligeledes modtage midler fra fonden.

Selv om kriterierne i stk. 1 ikke er opfyldt, kan en region dog under ganske særlige omstændigheder modtage midler fra fonden, når regionen er blevet ramt af en usædvanlig katastrofe, fortrinsvis en naturkatastrofe, som berører størstedelen af befolkningen med alvorlige og vedvarende følger for livsvilkårene og den økonomiske stabilitet i regionen, ligeledes modtage midler fra fonden. De samlede årlige midler, der kan ydes i henhold til dette afsnit, må dog ikke udgøre mere end 7,5 % af fondens samlede årlige midler. Midlerne ydes fortrinsvis til afsides beliggende eller isolerede regioner, som øsamfund og regioner i den yderste periferi, jf. traktatens artikel 299, stk. 2. Kommissionen gennemgår meget nøje de anmodninger, den modtager i henhold til dette afsnit.

Artikel 3

1. Midler fra fonden ydes som tilskud. En modtagerstat kan kun modtage midler fra fonden én gang i forbindelse med en og samme katastrofe.

2. Fondens formål er at supplere modtagerstaternes egen indsats og dække en del af deres offentlige udgifter for at hjælpe dem med at gennemføre følgende nødhjælpstiltag, alt efter katastrofens art:

- omgående udbedring af infrastruktur og faciliteter på energi-, vandforsynings-, spildevands-, telekommunikations-, transport-, sundheds- og undervisningsområdet
- midlertidig indkvartering og nødhjælp for at opfylde befolkningens umiddelbare behov
- omgående sikring af forebyggende infrastrukturer og foranstaltninger til umiddelbar beskyttelse af kulturarven
- omgående rensning af katastroferamte områder, herunder naturområder.

3. Udbetalinger fra fonden er i princippet begrænset til finansiering af foranstaltninger til afhjælpning af skader, der ikke kan forsikres, og skal tilbagebetales i overensstemmelse med artikel 8, hvis udgifterne til udbedring af skaden efterfølgende dækkes af tredjepart.

Artikel 4

1. Så hurtigt som muligt og senest ti uger efter den første skade i forbindelse med katastrofen kan et land rette anmodning til Kommissionen om tilskud fra fonden. Anmodningen skal indeholde alle tilgængelige oplysninger om bl.a.:

- a) katastrofens samlede skadesomfang og dens indvirkning på den berørte befolkning og økonomi
- b) en vurdering af omkostningerne i forbindelse med de i artikel 3 omhandlede tiltag
- c) eventuelle andre finansieringskilder af fællesskabsoprindelse
- d) eventuelle andre nationale eller internationale finansieringskilder, herunder offentlig eller privat forsikringsdækning, der kan medvirke til at dække udgifterne til udbedring af skaderne.

2. På grundlag af disse oplysninger og eventuelle yderligere oplysninger fra det berørte land vurderer Kommissionen, om betingelserne for at frigive midler fra fonden er opfyldt, og fastsætter hurtigst muligt, hvor stort et tilskud der skal foreslås ydet inden for grænserne af de disponible finansielle midler. Hvert år den 1. oktober bør mindst en fjerdedel af fondens årlige midler fortsat være til rådighed for at dække behov, der måtte opstå indtil årets udgang.

Kommissionen sikrer, at landenes anmodninger får en retfærdig behandling.

3. Kommissionen forelægger budgetmyndigheden de forslag, som er nødvendige for at få frigivet de tilsvarende bevillinger. Disse forslag skal omfatte alle de tilgængelige oplysninger, der er nævnt i stk. 1, og andre relevante oplysninger, som Kommissionen ligger inde med, samt et bevis for, at betingelserne i stk. 2 er opfyldt, og en begrundelse for de beløb, der foreslås.

4. Når budgetmyndigheden har stillet bevillingerne til rådighed, vedtager Kommissionen en beslutning om det pågældende tilskud, som udbetales umiddelbart og på én gang til modtagerstaten efter undertegnelse af den i artikel 5 omhandlede aftale.

5. Der kan udbetales tilskud fra den i stk. 1 omhandlede dato.

Artikel 5

1. Under overholdelse af de forfatningsmæssige, institutionelle, retlige og finansielle bestemmelser i modtagerstaten og i Fællesskabet indgår Kommissionen og modtagerstaten en aftale om gennemførelse af beslutningen om ydelse af tilskud. I aftalen beskrives bl.a. arten af de tiltag, der skal finansieres af fonden, og hvor de skal udføres.

2. Kommissionen sørger for, at de forpligtelser, der påhviler medlemsstaterne i henhold til denne forordning, også påhviler de stater, med hvilke der føres forhandlinger om tiltrædelse af Den Europæiske Union, i forbindelse med relevante aftaler og instrumenter.

3. Ansvar for udvælgelse af enkelttiltag og anvendelse af støtten i henhold til aftalen påhviler modtagerstaten under overholdelse af betingelserne i denne forordning, beslutningen om tildeling af støtte og aftalen. Modtagerstaten påtager sig dette ansvar med forbehold af Kommissionens ansvar for gennemførelsen af Den Europæiske Unions almindelige budget og i overensstemmelse med de bestemmelser i finansforordningen, som finder anvendelse på delt eller decentral forvaltning.

Artikel 6

1. Modtagerstaten er ansvarlig for samordningen af på den ene side tilskud fra fonden til de i artikel 3 omtalte tiltag og på den anden side støtte fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og andre fællesskabsfinansieringsinstrumenter.

2. De tiltag, som modtager midler i henhold til denne forordning, er ikke berettiget til støtte fra fonde og instrumenter i henhold til forordning (EF) nr. 1164/94, (EF) nr. 1260/1999, (EF) nr. 1257/1999, (EF) nr. 1267/1999, (EF) nr. 1268/1999, (EF) nr. 3906/89, (EF) nr. 2760/98, (EF) nr. 555/2000 og (EF) nr. 2236/95, og skal være i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1266/1999. Modtagerstaten sørger for, at denne bestemmelse overholdes.

3. Til skader, der udbedres i henhold til fællesskabs- eller internationale instrumenter, der yder midler til dækning af særlige skader, kan der ikke samtidig ydes tilskud fra fonden.

Artikel 7

De tiltag, der finansieres af fonden, skal være forenelige med traktatens bestemmelser og de retsakter, der er udstedt i henhold til denne, og med fællesskabspolitikker og -aktioner og førtiltrædelsesbistandsinstrumenterne.

Artikel 8

1. Tilskud fra fonden anvendes inden for en frist på et år at regne fra datoen for Kommissionens udbetaling af tilskuddet. Den del af midlerne, der ikke måtte være anvendt inden for denne frist og under overholdelse af betingelserne i denne forordning, vil Kommissionen kræve tilbagebetalt af modtagerstaten.

Modtagerstaterne skal undersøge alle muligheder for erstatning fra tredjepart.

2. Senest seks måneder efter udløbet af fristen på et år at regne fra datoen for udbetalingen af tilskuddet forelægger modtagerstaten en gennemførelsesrapport vedrørende anvendelsen, vedlagt en begrundelse for udgifterne, hvori eventuelle andre finansieringskilder i forbindelse med de omhandlede tiltag anføres, herunder forsikringsgodtgørelse og erstatning fra tredjepart. Rapporten skal indeholde en omtale af de af modtagerstaten besluttede eller planlagte forebyggende foranstaltninger med henblik på at begrænse skadernes omfang og om muligt undgå en gentagelse af sådanne katastrofer.

Efter denne procedure afslutter Kommissionen fondens tiltag.

3. Hvis udgiften til udbedring af skaderne senere dækkes af en tredjepart, vil Kommissionen kræve, at modtagerstaten tilbagebetaler et tilsvarende beløb af tilskuddet.

Artikel 9

Anmodninger om tilskud fra fonden og beslutninger om ydelse af tilskud fra fonden samt finansieringsaftalen, rapporter og ethvert andet relevant dokument angiver alle beløb i euro.

Artikel 10

1. I undtagelsestilfælde og hvis de resterende finansielle midler, der er til rådighed i fonden i det år, hvor katastrofen indtræder, ikke kan dække det støttebeløb, som budgetmyndigheden skønner nødvendigt, kan Kommissionen foreslå, at forskellen finansieres over fondens midler for det følgende år. Fondens budgetloft i det år, hvor katastrofen indtræffer, og det følgende år skal dog under alle omstændigheder overholdes.

2. Hvis nye elementer viser, at de forvoldte skader er langt mindre omfattende end vurderet, vil Kommissionen kræve, at modtagerstaten tilbagebetaler et tilsvarende beløb af tilskuddet.

Artikel 11

Finansieringsafgørelserne og de deraf følgende aftaler og kontrakter skal bl.a. indeholde bestemmelser om kontrol fra Kommissionens side, via kontoret for bekæmpelse af svig (OLAF), og gennemførelse af kontrol på stedet fra Kommissionens og Revisionsrettens side i henhold til de gældende procedurer.

Artikel 12

Inden den 1. juli forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om fondens aktiviteter i løbet af det forgangne år. Denne rapport skal især indeholde oplysninger, der vedrører artikel 3, 4 og 8.

Artikel 13

Uanset fristen i artikel 4, stk. 1, kan medlemsstater og stater, med hvilke der føres forhandlinger om tiltrædelse af Den Europæiske Union, og som er blevet ramt af katastrofer, som defineret i artikel 2, fra og med den 1. august 2002 anmode om støtte fra fonden inden to måneder efter datoen for ikrafttrædelse af denne forordning.

Artikel 14

Rådet vurderer anvendelsen af denne forordning senest den 31. december 2006 på grundlag af et forslag fra Kommissionen.

Artikel 15

Denne forordning træder i kraft på dagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. november 2002.

På Rådets vegne

B. MIKKELSEN

Formand
